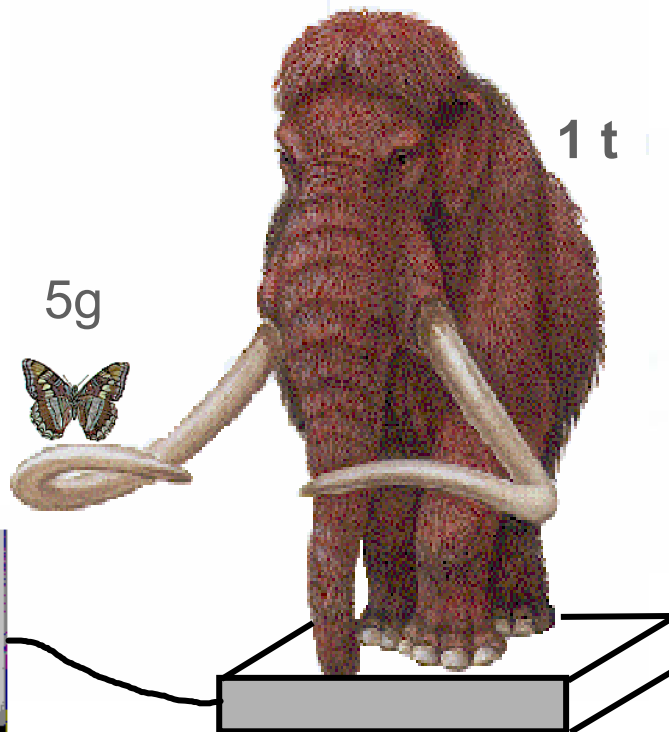
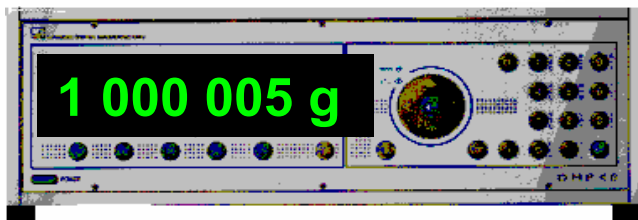

VAGARSTVO

Merna Nesigurnost:

primena kod
vaga

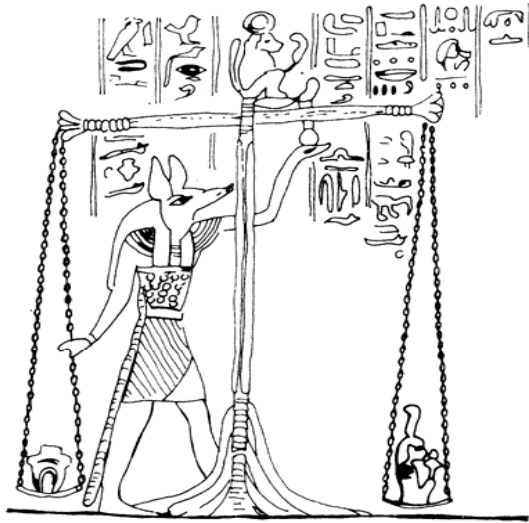
measurement with confidence

Dr. Ličen Hotimir

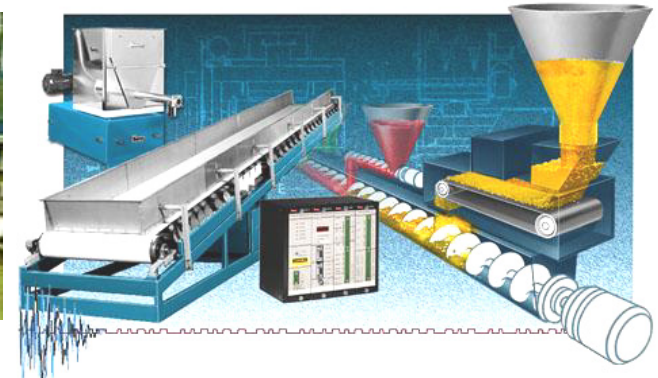
trcpro@neobee.net

www.hbm.com

ISTORIJA VAGARSTVA

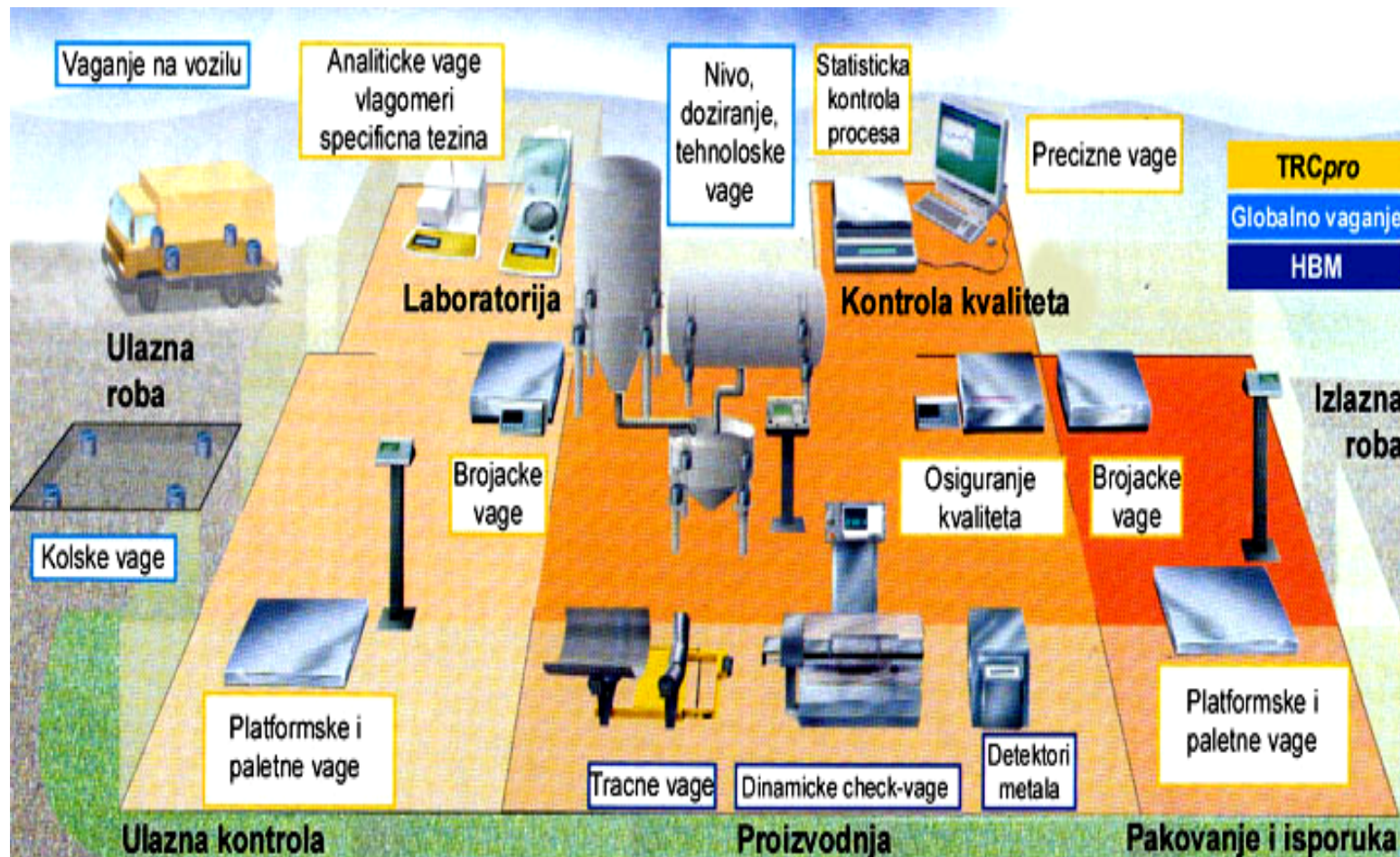
2000g P.N.E

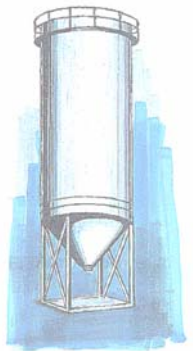
DANAS

Šta se sve vaga u industriji ?

- Uvod
- Statička greška - definicije:
Rezolucija, Klasa tačnosti, Nula, Osetljivost, Linearnost,
Temperaturni koeficijent na NULU (TKo) i OSETLJIVOST (TKc)
- Merna nesigurnost - procena
- Superpozicija greške
- Dinamička greška - pojmovi:
Sopstvena frekvencija, Frekventni odziv, Frekvencija digitalizacij

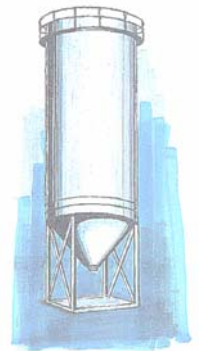

Greška merenja predstavlja odstupanje izmerene vrednosti u odnosu na stvarnu vrednost

**Greška merenja =
IZMERENA VREDNOST – STVARNA VREDNOST**

Greška merenja se definiše kao:

- SLUČAJNA GREŠKA
- SISTEMATSKA GREŠKA

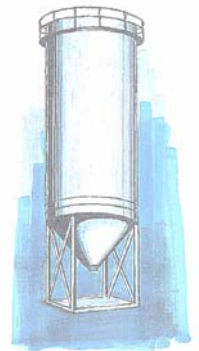

Osnovni princip pri merenju:

**Meriti onoliko tačno koliko je potrebno,
a ne onoliko tačno koliko je moguće!**

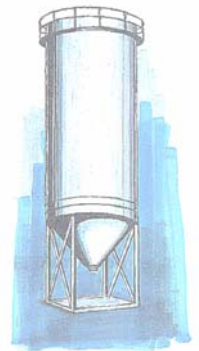
Iz te postavke proizilaze dva pitanja:

1. Kolika se tačnost (merna nesigurnost) zahteva?
2. Koliku je tačnost je moguće postići sa određenom mernom konfiguracijom?

Polazna osnova:

**Merna veličina se ne menja
(ostaje konstantna) tokom merenja!**

Rezolucija i merna nesigurnost su dva različita pojma!

Rezolucija predstavlja svojstvo mernog uređaja (n.pr. vage) da prikaže razliku između dve susedne vrednosti. (*Parametri uređaja*)

Rezolucija ne govori ništa o tome koliko verno izmerena veličina prikazuje stvarnu vrednost!!

Merna nesigurnost prikazuje moguće odstupanje izmerene vrednosti od stvarne vrednosti. (*Merni parametri*)

a) **Digitalni sat:**

Prikaz na.pr..	14:10:33
Rezolucija	1 Sekunda
Merna nesigurnost:	ca. 30 s/Mesec $\cong$ 0.001%

b) **Vaga u kupatilu:**

Merno područje:	150 kg
Rezolucija:	0,1 kg
Digitalani prikaz na.pr.	71,6 kg
Merna nesigurnost:	ca. 1 kg $\cong$ 1.4%

c) **Vaga (Klasse III):**

Merno područje:	6000 g
Rezolucija:	2 g
Prikaz na.pr.	960 g
Merna nesigurnost:	2 g

1. Klasa tačnosti uređaja služi da se (sa određenim ograničenjima) medjusobno porede razni uređaji.

Povesti računa kod podtaka proizvođača, na pr.:

Tačnost = 10bit

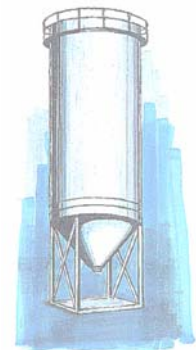
Tačnost = 1 μ m rezolucije

Tačnost = 0.1% linearnosti

2. Klasa tačnosti je jednostavan način za procenu merne nesigurnosti (tačnosti merenja).

Napomena: Klasa tačnosti se odnosi na merno područje (kod mernih ćelija na nazivno opterećenje) i daje se u opštem slučaju, u procentima.

Visoka klasa tačnosti = mala brojčana vrednost
odn. 0,1 je bolje od 1

Primer: Merna ćelija U2A/1t
Merno područje (MP), Nazivno opt. = 1000 kg
Klasa tačnost (KT) = 0.1
Merena vrednost (MV) = 200 kg

Merna nesigurnost:

$$u = MP \times KT = 1000 \text{ kg} \times 0,1 \% = \underline{1 \text{ kg}} \Rightarrow \text{procena!}$$

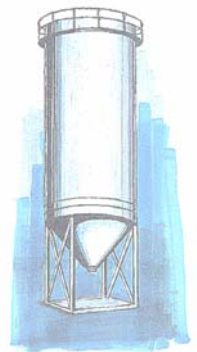
$$199 \text{ kg} = MV - u \leq \text{stvarna vrednost} \leq MV + u = 201 \text{ kg}$$

Relativna nesigurnost mernog rezultata (sledi):

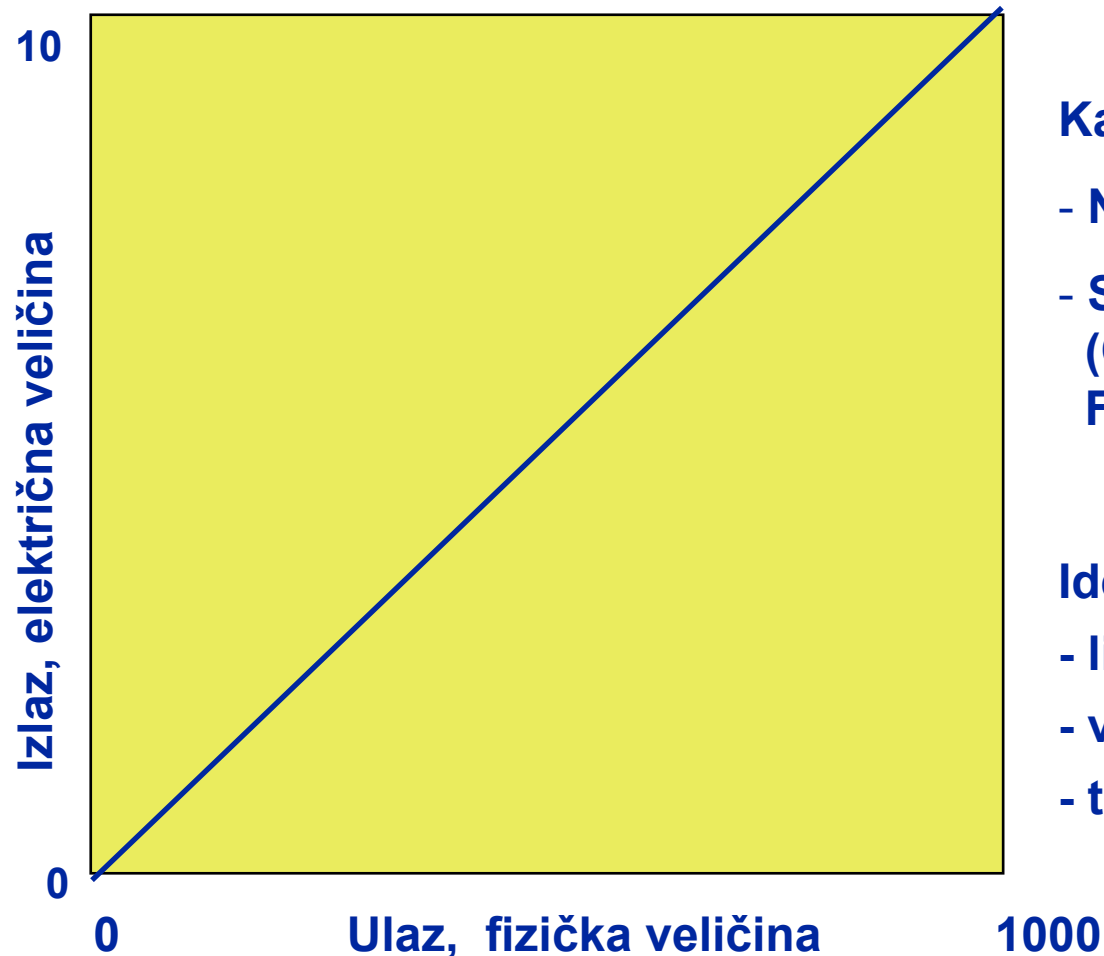
$$u / MV = (MP \times KT) / MV = 1 \text{ kg} / 200 \text{ kg} = 0,5 \%$$

REZIME:

Merno područje (nazivni opseg merenja) povećava kako absolutnu, tako i relativnu mernu nesigurnost (odn. tačnost vaganja).

STATIČKA karakteristika merne ćelije

Karakteristiku definiše:

- Nulta vrednost i
- Strmina krive C
(Osetljivost, Raspon, Faktor kalibracije)

Idealnan odziv daje:

- linearnu karakteristiku
- vremensku stabilnost
- temperaturnu stabilnost

Parametri, koji utiču na mernu nesigurnost

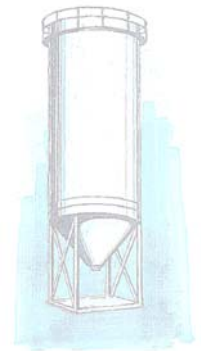

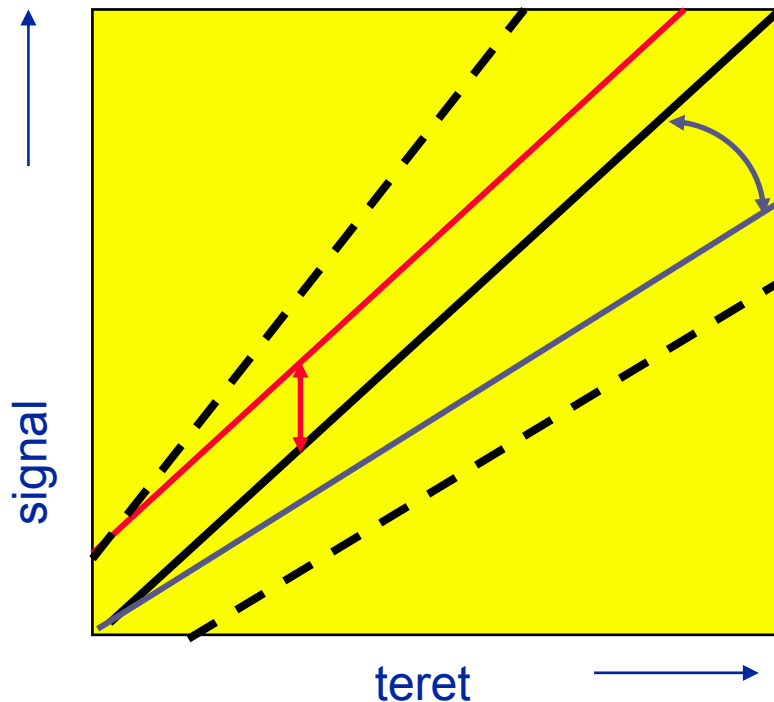
- Odstupanje od karakteristike (Nelinearnost i Histereza)
- Temperaturna zavisnost “Nule” i “Osetljivosti” (Raspona)

Osim toga:

- Rezolucija
- Puzanje
- Ponovljivost
- Kalibriracija (Justiranje)
(sistematska greška)

Temperaturni koeficijent TKN, TKK (Definicija)

Temperaturni koeficijent karakteristike TKK mernja strminu Karakteristike (prave) i time menja osetljivost

Temperaturni koeficijent nulle TKN pomera karakteristiku paralelno

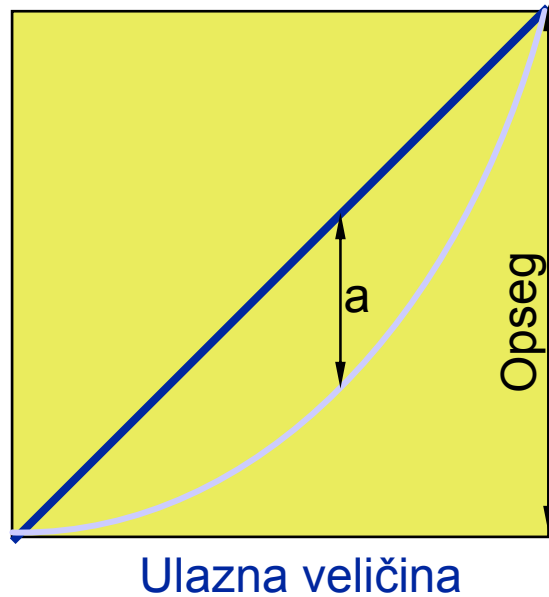
➡ Pažnja kod malih vrednosti!

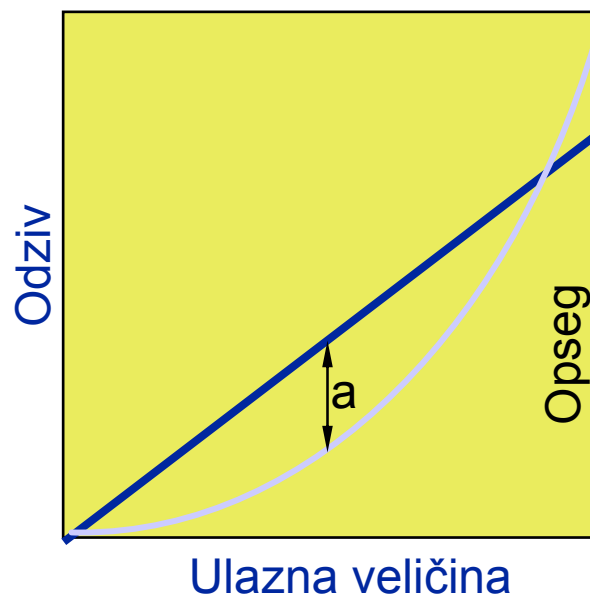
Redukovanje greške linearnosti

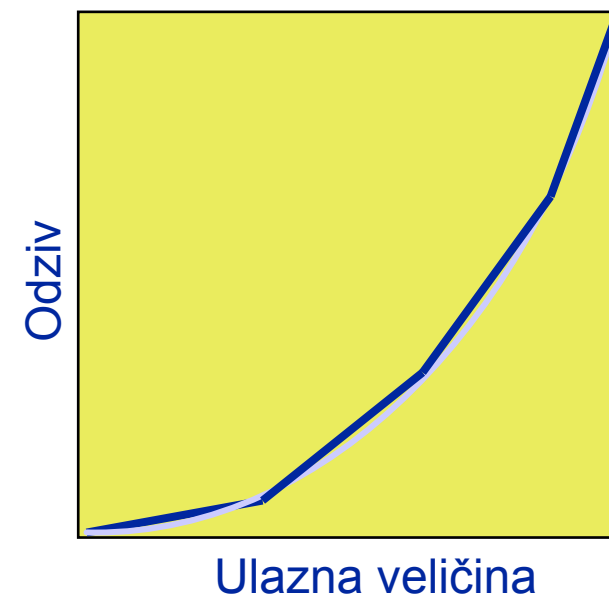
Najjednostavnije
Podešavanje pojačala

Optimizirano
podešavanje
pojačala

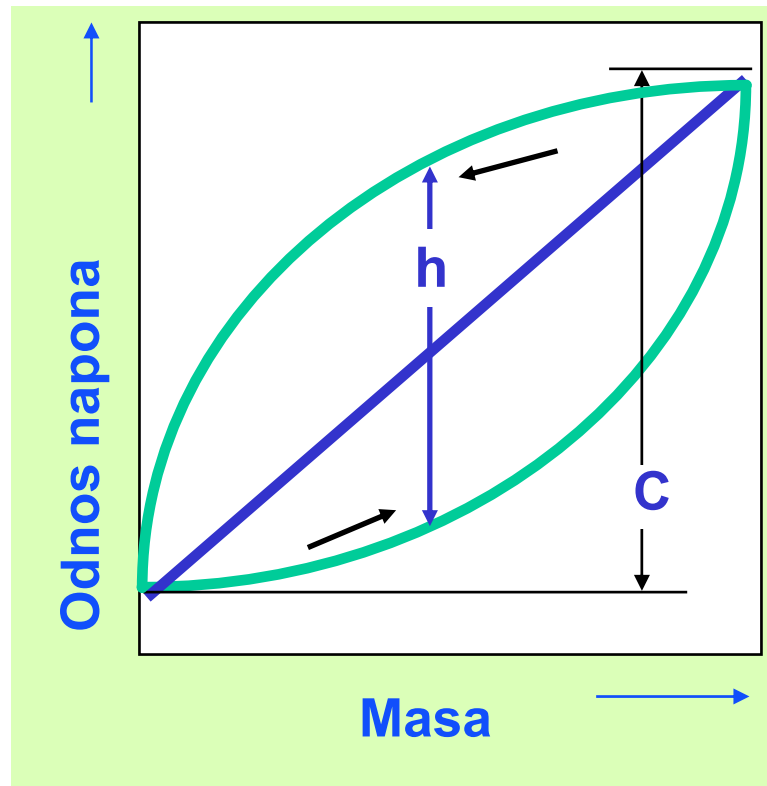

Linearizovano
podešavanje sa
dodatnim upornim
tačkama

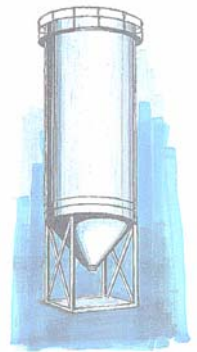
Histereza (Definicija)

$$\text{Histereza} = h / C$$

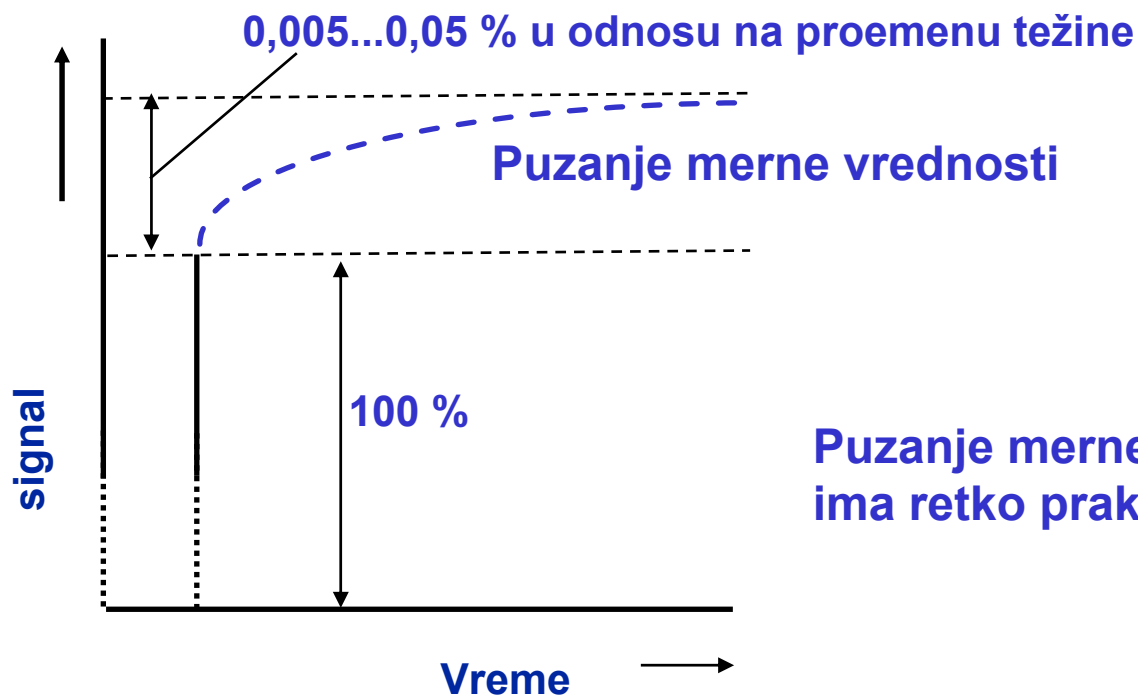

Histereza kod mernih ćelija je uglavnom uvek manja od 0,05 %;

Retko ima praktičan značaj!!

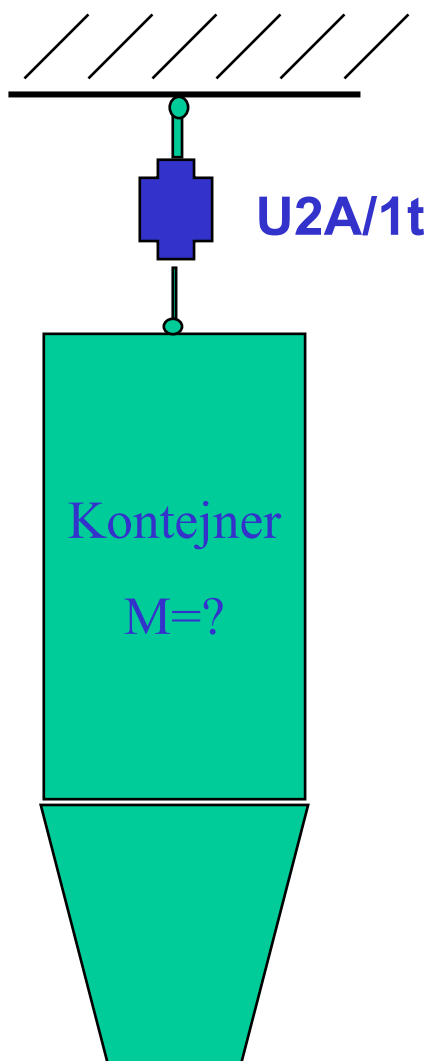
Puzanje (Definicija)

**Puzanje merne ćelije
ima retko praktičan značaj!**

Procena merne nesigurnosti na bazi podataka proizvođača - PRIMER

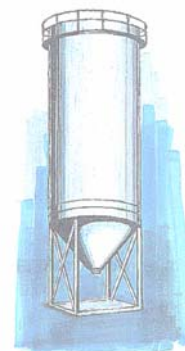
POLAZNI PODACI ZA ČELIJU U2A

Merni opseg: 1000kg
Klasa tačnosti: 0,1
Procena greške: $MP \times KT = \underline{1 \text{ kg}}$

Linearnost 0,1 %
TKo, TEMP. na NULU 0,1 %/10K
TKc, TEMP. na OSETLJ. 0,1 %/10K

Referentna temperatura 20 °C

Temperatura ćelije
Tokom merenja: 70 °C

Dugotrajno merenje

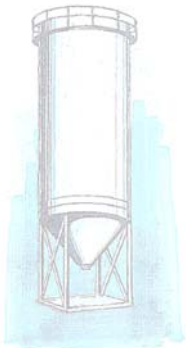

PROCENA stanja:

Cilj merenja: Kolika se masa nalazi u posudi?

Koja je tačnost merenja, ako je brutto masa (mrtav teret) 500 kg?

	Greška	Kvadrat greške:
Greška linearnosti: $0,1\% \times 1000\text{kg}$	= 1 kg	= 1 kg ²
Temp. za (TKo) $0,1\% /10\text{K} \times 1000\text{kg} \times 50\text{K}$	= 5 kg	= 25 kg ²
Temp. za (TKc) $0,1\% /10\text{K} \times 500\text{kg} \times 50\text{K}$	= 2,5 kg	= 6,25 kg ²
	Suma:	Koren iz sume kvadrata:
	= 8,5 kg najgori slučaj	= <u>5,7 kg</u> očekivana tačnost

Kraktotrajno merenje - doziranje

Registrowanje malih promena

Cilj merenja: Kolika je masa izuzeta? (Doziranje)

Kolika je merna nesigurnost, ako je brutto masa 500kg, a izuzeto je 10 kg?

pribl. formula za kor. faktor : $\sqrt{MV / MP}$

Greška

Kvadrati grešaka:

Greška linearnosti: $0,1\% \times 1000\text{kg} \cdot \sqrt{10\text{kg} / 1000\text{kg}} = 100 \text{ g}$ = 10 000 g²

Temp. Za (TKo) **zanemarljivo** - -

Temp. Za (TKc) $0,1\%/10\text{K} \times 10\text{kg} \times 50\text{K}$ = 50 g = 2 500 g²

Suma:

Koren iz sume kvadrata:

Merna nesigurnost: = 160 g najgori slučaj = 112 g očekivana merna nesigurnost

Doziranje

Kratkotrajno merenje

Registrowanje velikih promena

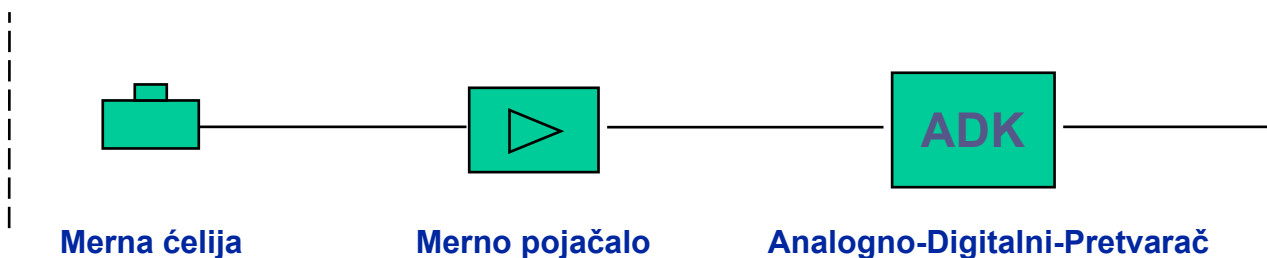
Cilj merenja: Kolika se masa izuzima (problem doziranja)?

S kojom tačnosti treba računati ako je brutto masa pre izuzimanja bila 1000 kg a nakon toga 500 kg?

			Kvadrati grešaka:
Greška linernosti:	$0,1\% \times 1000\text{kg}$	= 1 kg	= 1 kg ²
Temp. za (TKo)	zanemarljivo		
Temp. za(TKc)	$0,1\%/10\text{K} \times 500\text{kg} \times 50\text{K}$	= 2,5 kg	= 6,25 kg ²
		Suma:	Koren iz sume kvadrata:
	Merna nesigurnost:	= 3,5 kg	= <u>2,7 kg</u>
		najgori slučaj	očerkivana tačnost vaganja

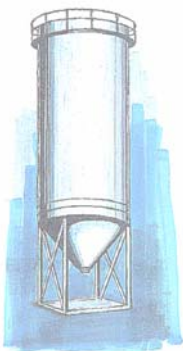

PROZES
n.pr. Posuda

Greške svih pojedinačnih elemenata u lancu ulaze u merni rezultat!

- Celokupni lanac ne može biti bolji od **najslabijeg** člana u lancu
- Slučajne pojedinačne greške se sabiraju prema "Pitagori"
- **Posebno važno: postavljanje posude, ugradnja merne ćelije, uvođenje sile, kvalitet merne ćelije....., itd, itd...**

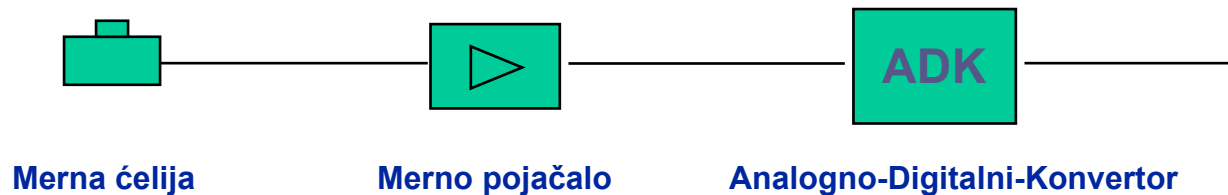

Udeli grešaka opadaju sa udaljavanjem od procesa

(proces unosi najveće uticaje, vibracije, temperature, smetnje..)

Superpozicija greške

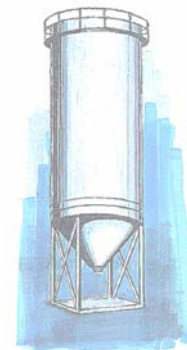
“Pitagorino” sumiranje parcijalnih grešaka:

$$Ukupna.greska = \sqrt{Greska.celije^2 + Greska.pojacala^2 + ADK.greska^2}$$

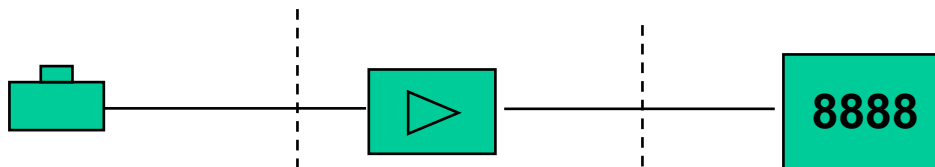
Primer:

Sve parcijalne klase tačnosti iznose 0,1 %

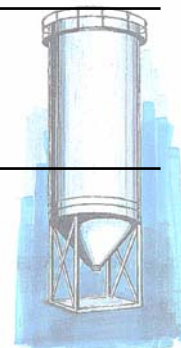
$$Ukupna.klasa.tacnosti = \sqrt{0,1\%^2 + 0,1\%^2 + 0,1\%^2} = 0,17\%$$

Superpozicija greške

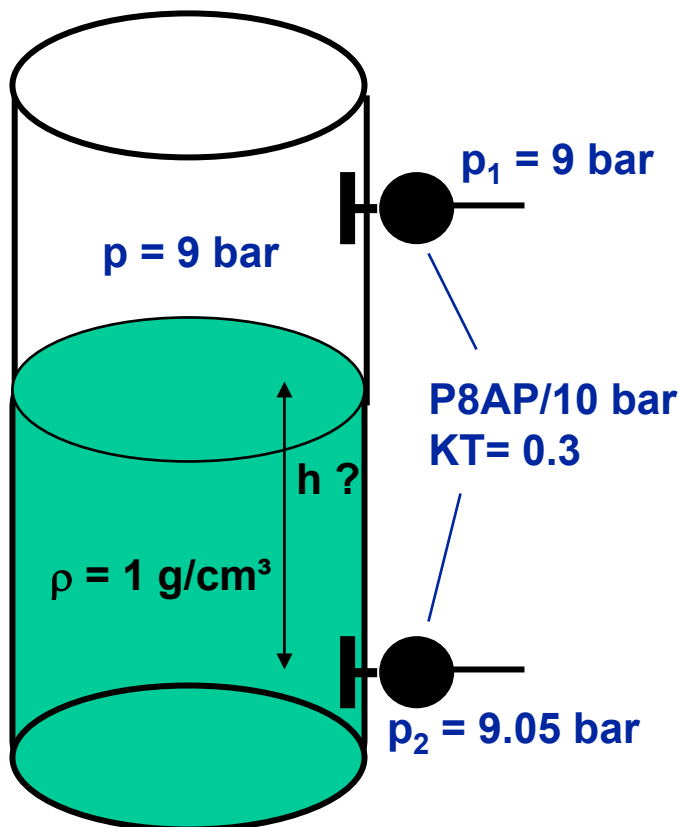
Pretvarač	Pojačalo	Digitalni indikator	Merni lanac, "pitagora"
C2/1kN 0.1	AE301 0.1	DA2510 0.1	0.17 %
C2/1kN 0.1	MVD2555 0.1		0.14 %
C2/1kN 0.1	MGC with ML30 0.03		0.104 % $\approx$ 0.1 %
C9B/1kN 0.5	MVD2555 0.1		0.51 %
Z3H2/1kN 0.03	MGC with ML30 0.03		0.04 %

Radi smanjenje greške zameni najslabiji element!

Superpozicija greške

Posuda pod pritiskom

Računanje nivoa:

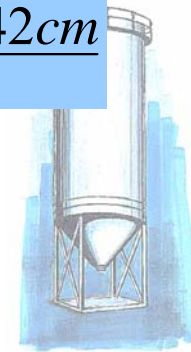
$$h = \frac{p_2 - p_1}{\rho \cdot g} = \frac{(9.05 - 9) \text{ bar}}{1 \text{ g/cm}^3 \cdot 10 \text{ m/s}^2} = \underline{50 \text{ cm}}$$

Procena greške nivoa

$$\Delta h = \frac{\Delta(p_2 - p_1)}{\rho \cdot g}$$
$$\Delta h = \frac{\sqrt{(KT \cdot MP)^2 + (KT \cdot MP)^2}}{\rho \cdot g}$$
$$\Delta h = \frac{\sqrt{(0.03 \text{ bar})^2 + (0.03 \text{ bar})^2}}{1 \text{ g/cm}^3 \cdot 10 \text{ m/s}^2} = \underline{42 \text{ cm}}$$

Ne praviti razlike mernih veličina približno istog opsega!

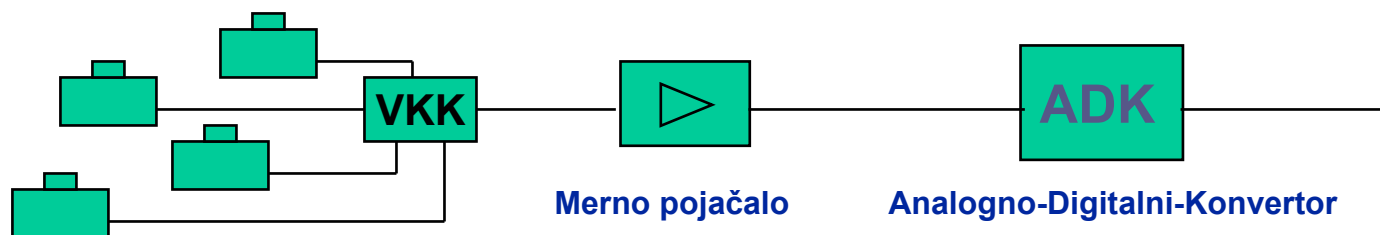
Alternativa: koristi diferencijalni davač pritiska

Superpozicija greške

PROCES

n.pr. Posuda

Paralelno povezivanje mernih ćelija (osrednjavanje):

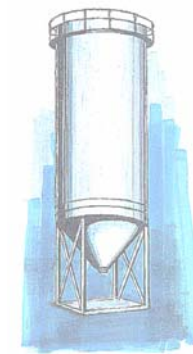
Merno područje raste sa brojem mernih ćelija, $n \times MP = MP_{ukuono}$; na. (pr. $4 \times 1 \text{ t} = 4 \text{ t}$);

U prvoj aproksimaciji: $4 \text{ t} \times 0,1 \% = \underline{4 \text{ kg}}$

U drugoj aproksimaciji: slučajna greška opada sa faktorom $\frac{1}{\sqrt{n}}$

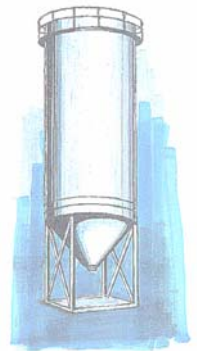
Procena: Tačnost vaganja = $MP_{uku} \times KT \times \frac{1}{\sqrt{n}}$

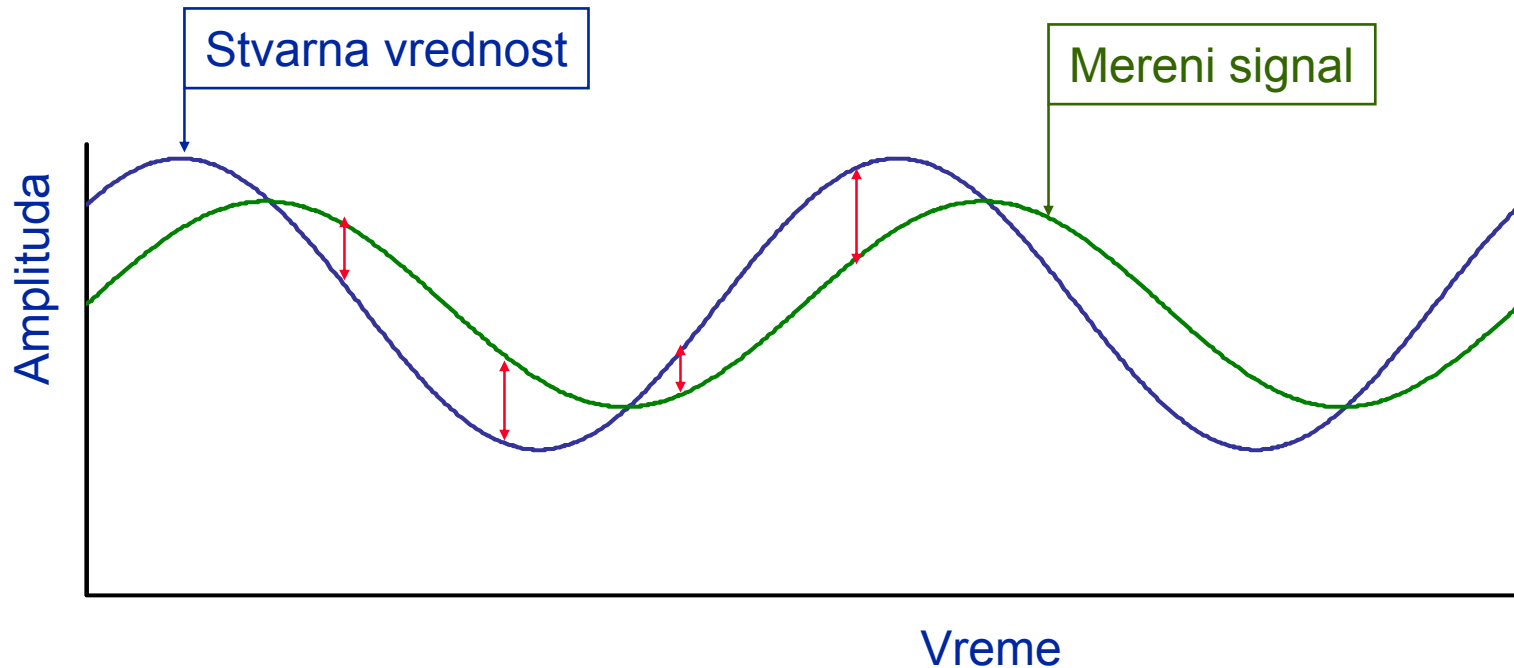
Tačnost vaganja = $4 \text{ t} \times 0,1\% \times 1/2 = \underline{2 \text{ kg}}$

Dinamička greška nastaje kada:

- se merna vrednost menja tokom merenja
i
- merni uređaj nije u stanju da dovoljno brzo sledi veličinu koju merimo

Merna veličina je funkcija vremena $\Rightarrow$ merena vrednost je funkcija vremena

DINAMIČKA GREŠKA JE FUNKCIJA VREMENA

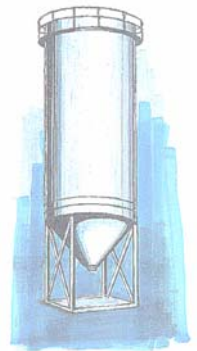
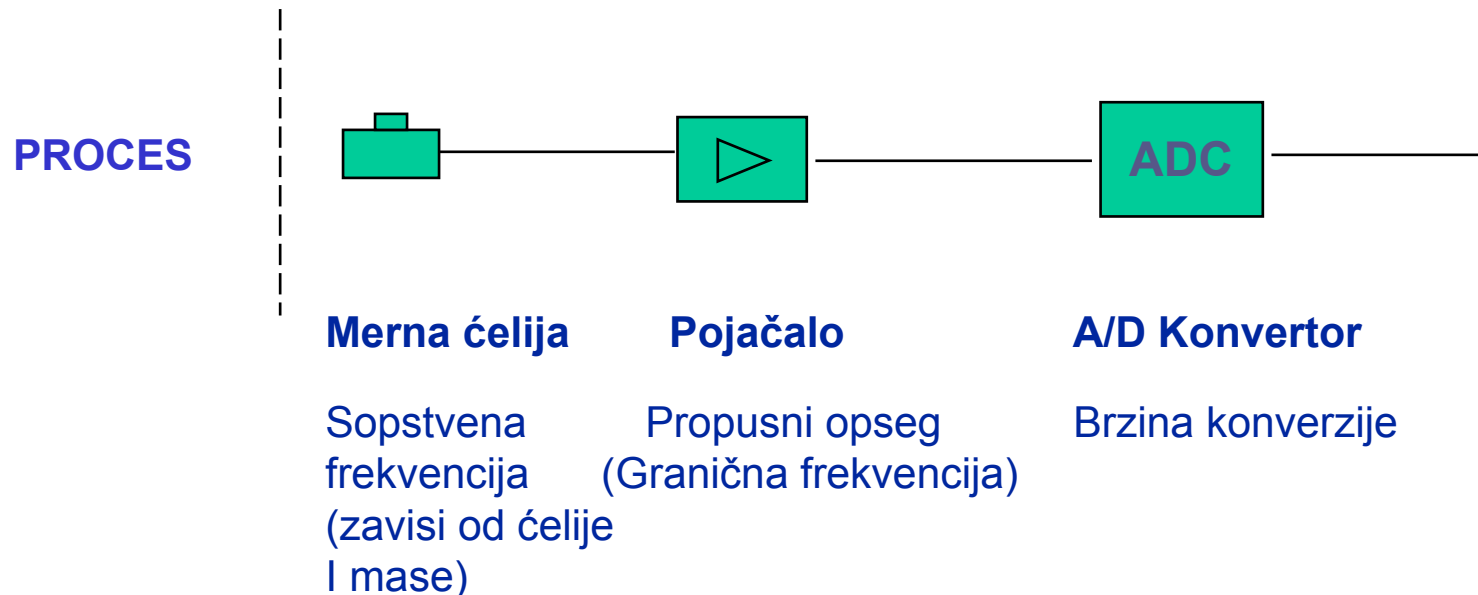
Kvantitativna procena dinamičke greške je u praksi izuzetno komplikovana

DINAMIČKA greška

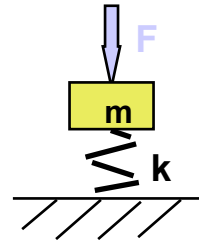
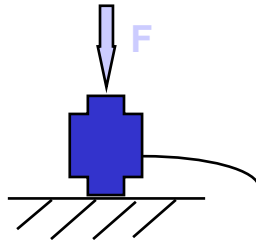
Važno kod brzih procesa: na. pr. punjenje, doziranje, pokret...itd.

Dinamička greška se javlja kao posledica činjenice da pojedini elementi mernog lanca poseduju vremensko kašnjenje (inertnost).

Merna ćelija: sopstvena frekvencija

Idealno stanje: **Sopstvena frekvencija => beskonačno visoka**

$$2\pi \cdot f = \sqrt{\frac{k}{m}}$$

$$\text{Sopstvena .frekvencij } a = \sqrt{\frac{9,81 \text{ms}^{-2} \cdot \text{Nazivna .masa}}{4\pi^2 \cdot \text{Mass} \cdot \text{Nazivna .deformacij } a}}$$

Realno : **Merna ćelija bez nazivne mase do ca. 5 kHz**

Merna ćelija sa nazivnom masom od ca. 50 Hz

(videti tehničke podatke za ćeliju – granična frekvencija)

Napomena: : Sopstvena frekvencija treba biti 2..5 puta veća od frekvencije signala koji se meri

Granična frekvencija, brzina merenja

Idealno stanje:

Gornja granična frekvencija filtera

$f_g =$ beskonačna

Brzina merenja / Brzina uzorkovanja

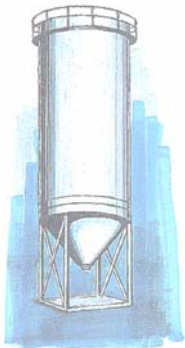
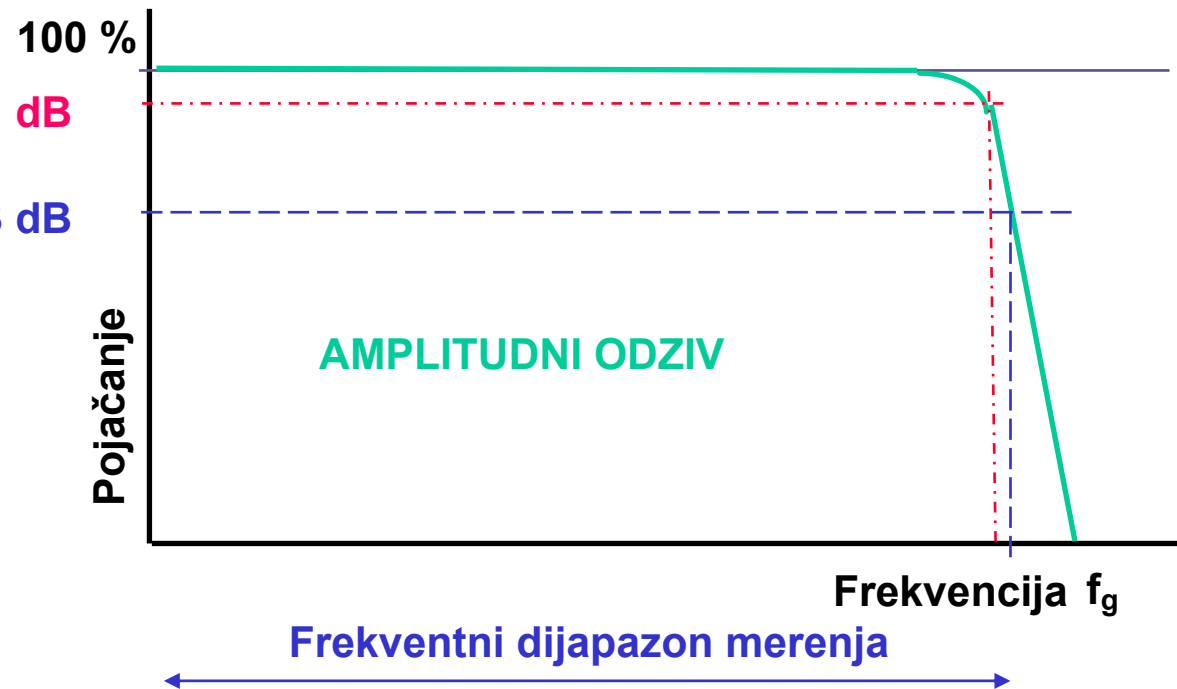
$f_s =$ beskonačna

Realno:	Gr. frek.	Noseća frek.
ML55S6	3000 Hz	9.6 kHz
ML55B	1500 Hz	4.8 kHz
MP55	500 Hz	4.8 kHz
ML30B	200 Hz	600 Hz
AE301	10 Hz	600 Hz
ML10B	100 kHz	DC

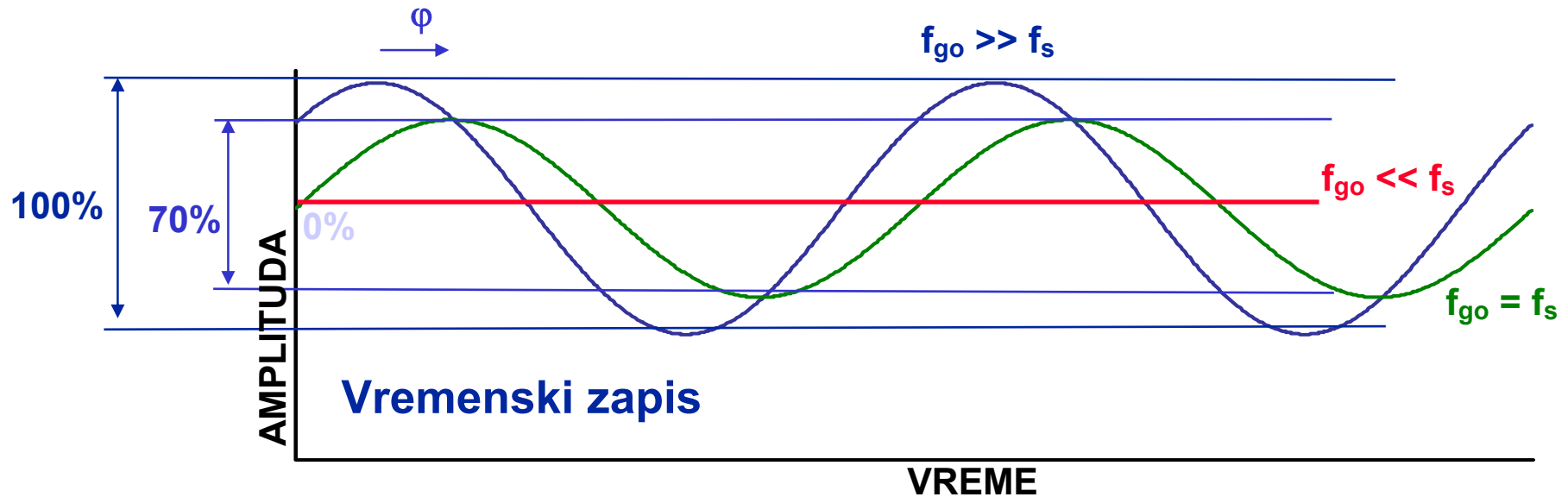
Definicija:

ca. -10 % bzw. - 1 dB

ca. -30 % bzw. - 3 dB

Granična frekvencija (analogno)

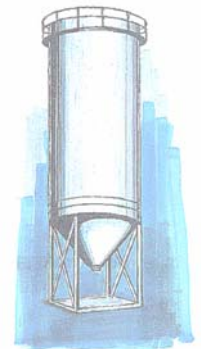
Pažnja: Ako je granična frekvencija $f_{go} =$ Frekvencija signala f_s (-3dB),

- važi:**
- > dinamička greška je ca. 30 %
  - > fazni pomak 45 stepeni (Niskopojasni filter 1. Reda)

Granična frekvencija uređaja treba da je ca. 3 x veća od frekvencije signala koji dolazi sa vage

Granična frekvencija < Noseća frekvencija

MVD 2555	0,05 Hz - 200 Hz	4,8 kHz
MP 30	0,05 Hz - 20 Hz	600 Hz
AE 301	10 Hz	600 Hz
AE 101	10 Hz / 6000 Hz	DC napon

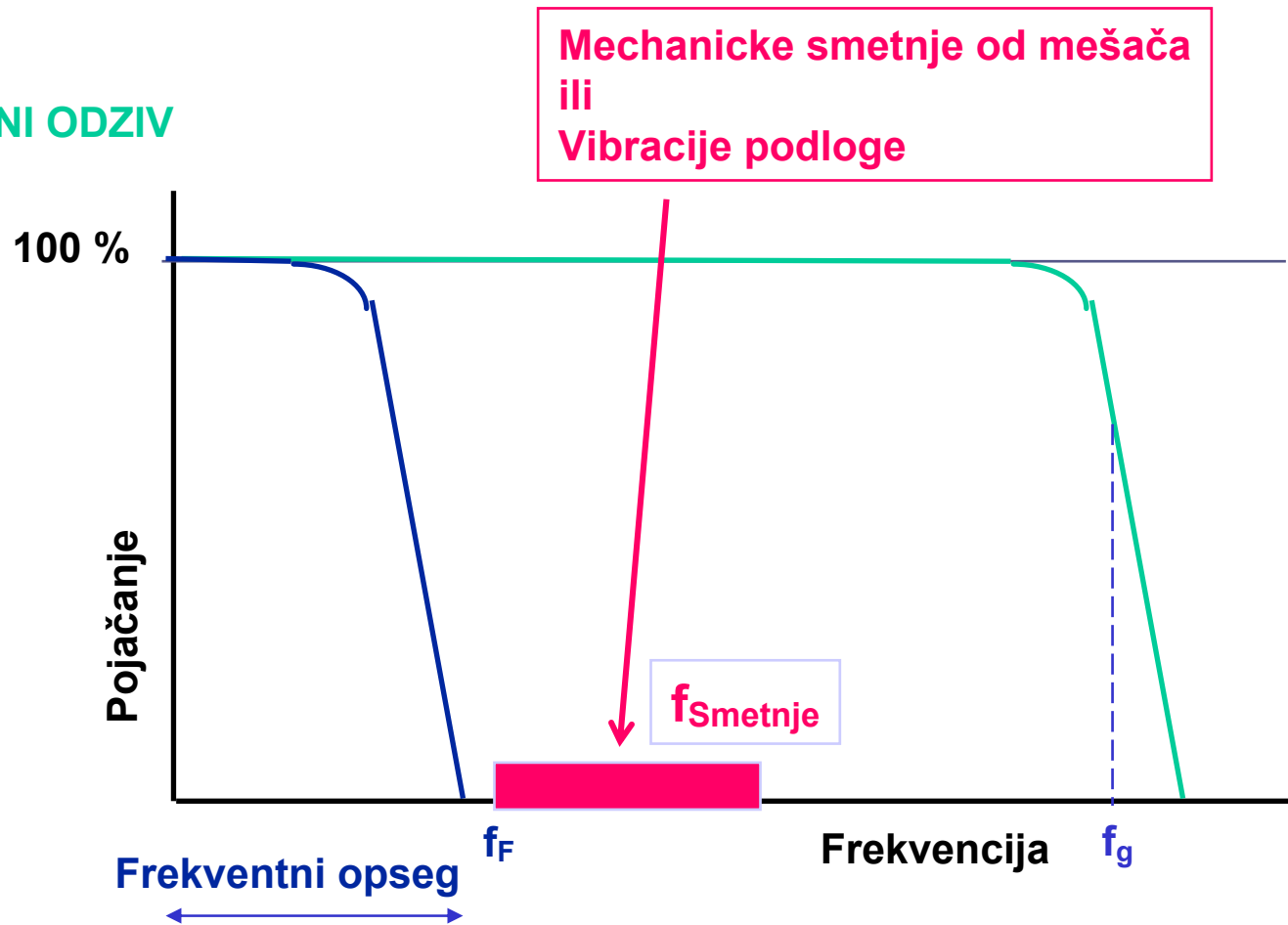
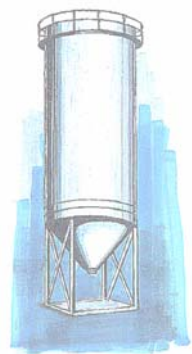

Merno pojačalo: Filteriranje signala

Demo: Filter/Vreme umirenja/Mešač

AMPLITUDNI ODZIV

Vreme postavljanja = (Propusnog opsega filtera)

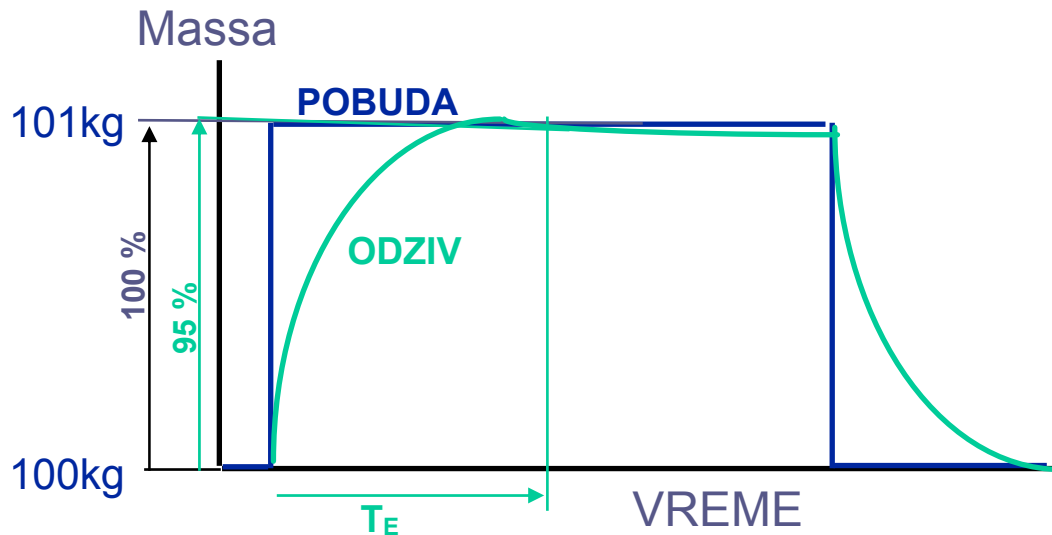

idealno:

Vreme smirenja $T_E = 0$

realno:

Vreme smirenja $T_E \approx 2,5$ ms pri $f_g = 200$ Hz
za MVD 2555

$$T_E \approx 1 / 2f_F$$

posle 2 do 3 · T_E praktično
ne postoji greška

Primer:

$$f_F = 0,05 \text{ Hz}$$

$$T_E = 1 / (2 \cdot 0,05 \text{ Hz}) = 10 \text{ s}$$

posle 20 do 30 s

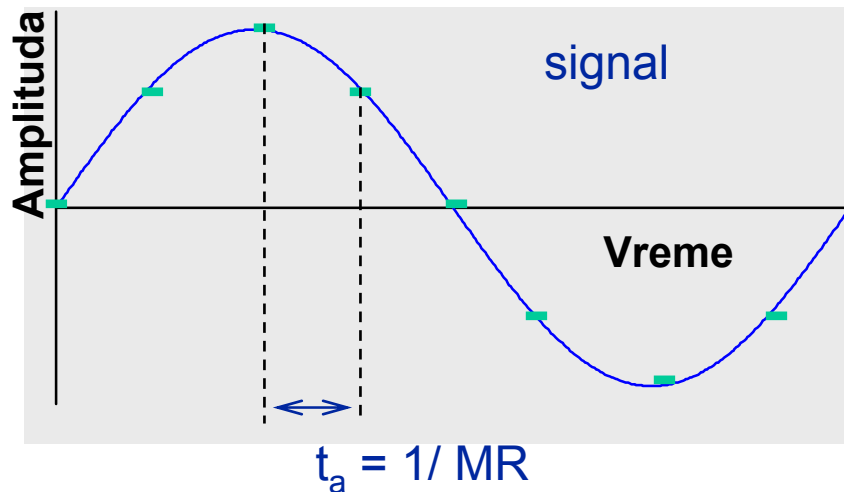
potpuno smireno stanje

Digitalizacija = (frekvencija digitalizacije)

Idealno:
frekvencija = beskonačna

Realno:
frekvencija = 19200 MW/s MGCplus
frekvencija = 1000 MW/s MP55DP

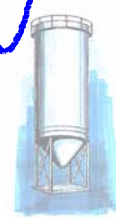
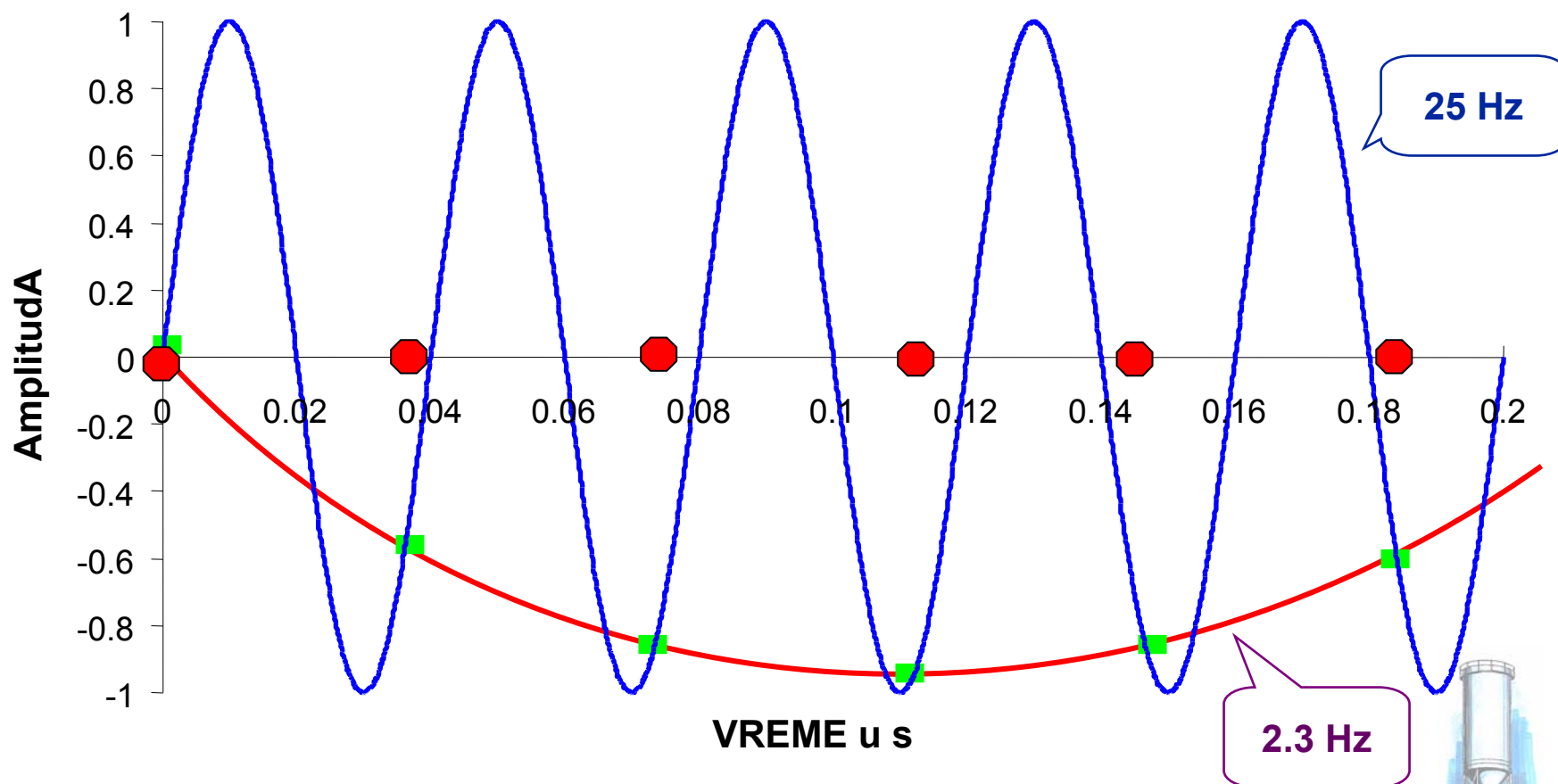

Primer: $MR = 8 \cdot f_s$

Praktična preporuka:

Postaviti frekvenciju očitavanja
8..10 višu u odnosu na signal koji
se meri

Frekvencija filtera mora biti na $\frac{1}{2}$
frekvencije očitavanja.

Tipična greška kod ugradnje pretvarača

Zadatak:

Radno područje:	+/-300kg
Radna temperatura:	18°C to 45°C
Merna frekvencija:	15Hz
Uvođenje sile:	+/- 5°
Trajanje merenja:	2 min
Nuliranje pre svakog merenja	
Početak kod 23°C	

Koje su relevantne nesigurnosti?

Merni pretvarač

Tolerancija osetljivosti: 0.2% istezanje;
0.5% pritisak

Linearnost: 0.1%

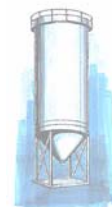
TKC: 0.1%

TKO: 0.1%

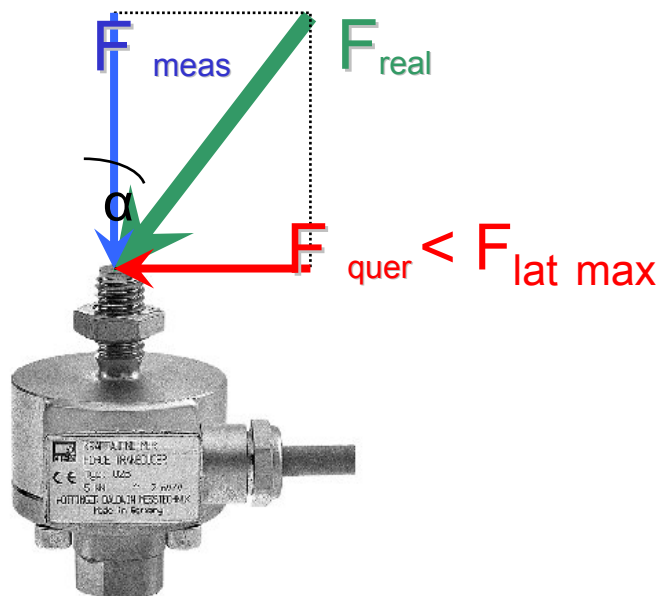
Efekat bočnih sila: 0.1% kod 10% F_{nom}

Statička granična sila: 25%

Dinamika: 160%

Osnovna provera:

$$F_{meR} = F_{real} \cdot \cos \alpha = 3 \text{ kN} \cdot \cos 5^\circ$$

$$F_{meR} = 2,989 \text{ kN}$$

$$d \text{ of } F_{real} \text{ } \underline{\underline{0,4\%}}$$

$$F_{lat} = F_{real} \cdot \sin \alpha = 3 \text{ kN} \cdot \sin 5^\circ$$

$$F_{lat} = \mathbf{0,26 \text{ kN}}$$

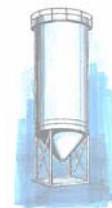
approx. 5% of F_{nom}

Efekat bočnih sila:

0.1% at 10% of F_{nom}

d = approx. 0.05% at 5%

$$F_{lat \text{ per.}} = 2.5 \text{ N}$$

Individualne nesigurnosti:

Linearnost:

$$d_{\text{lin}} = 0.1 \% \text{ of } 5 \text{ kN} = 5 \text{ N}$$

Temperatura na osetljivost/ 10 K:

$$\text{TKC} = 0.1\% \text{ of } 3 \text{ kN at } 22 \text{ K} \rightarrow \Delta\text{TKC} = 6.6 \text{ N}$$

max. Tolerancija osetljivosti:

$$d_{\text{C}} = 0.5\% \text{ of } 3 \text{ kN} = 15 \text{ N}$$

Uvođenje sile:

$$\Delta F \text{ real} = 0.4\% \text{ of } 3 \text{ kN} = 12 \text{ N}$$

Efekat bočnih sila:

$$d_{\text{q}} = 0.05\% \text{ of } 5 \text{ kN} = 2.5 \text{ N}$$

Ukupna nesigurnost:

$$U = \sqrt{5^2 + 6.6^2 + 15^2 + 12^2 + 2.5^2}$$

$$U = 21.1 \text{ N} = \underline{\text{approx. } 0.7\%}$$

Ukupna nesigurnost

Bez mehaničkih uticaja:

$$U = 8.3 \text{ N} = \underline{\text{approx. } 0.3\%}$$

Koliko je tačno potrebno vagati? / Koliko tačno možemo vagati?

- Procena: Klasa tačnosti x MP

- Analiza grešaka

- Absolutno merenje (merenje u odnosu na “nulu”):

$$u = (\text{Lin.greska} + \text{TKN} \times \Delta T) \times \text{MP} + \text{TKK} \times \Delta T \times \text{merna vrednost}$$

- Relativno merenje (Merna vrednost je razlika, tarirano merenje)

- **Velika razlika:**

$$u = \text{Greška linearnosti} \times \text{MP}$$

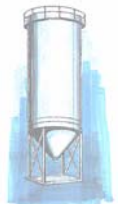
- **Mala razlika:**

$$u = \text{Greška linearnosti} \times \text{MP} \times \sqrt{\text{Merna.vrednost} / \text{MP}}$$

- Pojedine greške se mogu sabirati po “Pitagori”

- Kod visokih zahteva za tačnošću (iznad 0,1%) voditi računa o elektronici

- Kod brzih procesa voditi računa o elektronici

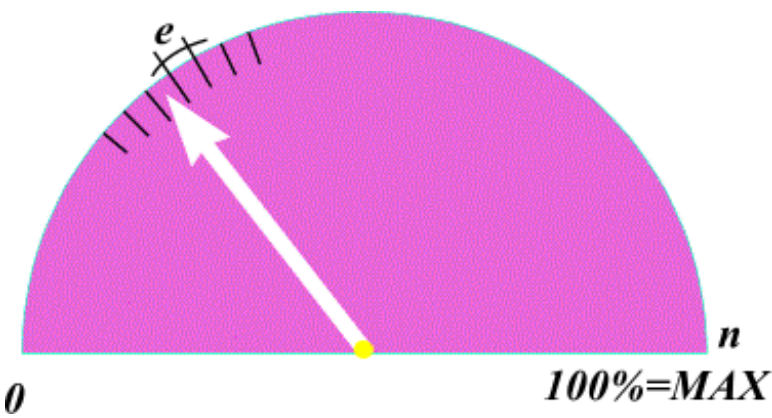

Metrološki uslovi za merila mase

Tačnost merenja mase (vage) definisana je putem broja podeoka (n), i to zavisno od područja primene.

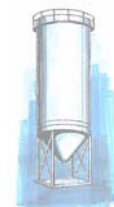
<i>Vrsta vage</i>	<i>Broj podeoka</i>		<i>Primena</i>
	<i>MIN</i>	<i>MAX</i>	
<i>I Fine vage</i>	<i>50.000</i>	<i>-</i>	<i>Analitičke vage</i>
<i>II Precizne vage</i>	<i>5000</i>	<i>100.000</i>	<i>Laboratorijske vage</i>
<i>III Trgovačke vage</i>	<i>500</i>	<i>10.000</i>	<i>Vage za trgovinu i industriju</i>
<i>IV Grube vage</i>	<i>100</i>	<i>1000</i>	<i>Ind. građevinske vage</i>

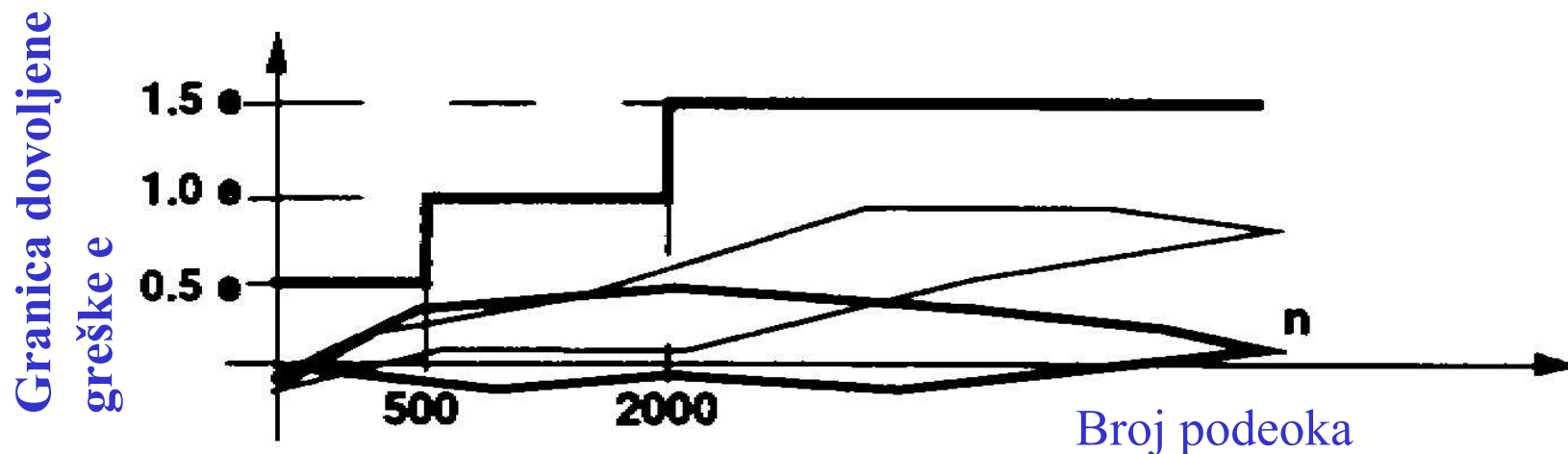
n - Broj podeoka vage

e - Vrednost podeoka vage

$$e = \frac{(MAX)}{n} = \frac{100}{n} (\%)$$

Postoji veza između veličine greške i broja podeoka.

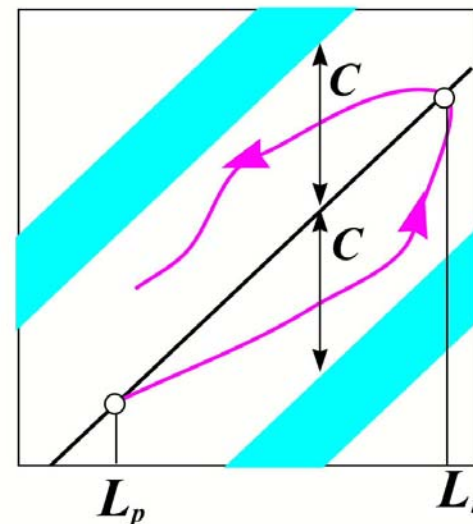
PRIMER:

$$n = 3000$$

$$ERROR = 1.5e = 1.5 \frac{100}{n} = 1.5 \frac{100}{3000} = 0.05\%$$

Uzroci greške:

- ✓ **Lineranost**
- ✓ **Histereza**
- ✓ **Uticaj temp. na osetljivost**
- ✓ **Uticaj temp. na nulu**

Kombinovana greška (C) obuhvata:

nelinearnost, histerezu i uticaj temperature na osetljivost.

OIML (preporuka R60, EN 45501) definiše usaglašenost merne ćelije sa vagom u zavisnosti od 3 parametra:

1. **KAPACITET (opseg) mernog pretvarača mora da zadovolji sledeći uslov :**

$$E_{\max} \geq Q \cdot MAX \cdot \frac{R}{N}$$

$E_{\max}$ - kapacitet mernog pretvarača

N - Broj mernih pretvarača

R - Odnos redukcije

Q - Korekcionni faktor (≥ 1)

2. NAJVEĆI BROJ PODELJAKA MERNOG PRETVARAČA (n_{LC})

$$n_{LC} \geq \frac{MAX}{e}$$

3. NAJMANJA VREDNOST PODELJKA PRETVARAČA (v_{min})

$$U_{min} \leq e \cdot \frac{R}{\sqrt{N}}$$

e - vrednost podeljka vage

R - odnos redukcije

N - broj mernih pretvarača

VIDETI HBM KATALOG!

PRIMER:

Kolska vaga od 50T sa 8 oslonaca i klase 3000 podeoka:

- Max. kapacitet vage $MAX=50.000$ kg
- Mrtav teret vage $F=15.000$ kg
- Redukcija $R=1$
- Broj pretvarača $N=8$
- Klasa tačnosti (broj podeoka) $n=3000$
- Vrednost podeoka $e=MAX/3000=16.66$ (20 kg)

Podaci za pretvarač: TIP C16 AC3/30 T, prospekt HBM:

- Max. kapacitet pretvarača $F_{max}=30.000$ kg
- Max. broj podeljaka $n_{LC}=3000$
- Min. vrednost podeljka $v_{min}=0.01$ %

I USLOV: Provera kapaciteta pretvarača (30T)

$$E_{\max} \geq Q \cdot \text{MAX} \cdot \frac{R}{N} = \frac{(15000 + 50000)}{8} = 8125 \text{ kg}$$
$$30.000 > 8.125 \text{ kg}$$

II USLOV: Provera najvećeg broja podeljaka mernog pretvarača

$$n_{\text{LC}} \geq \frac{\text{MAX}}{e} \quad n_{\text{LC}} \geq \frac{5000}{20} = 2500$$

za C16AC3/30T $n_{\text{LC}} = 3000$

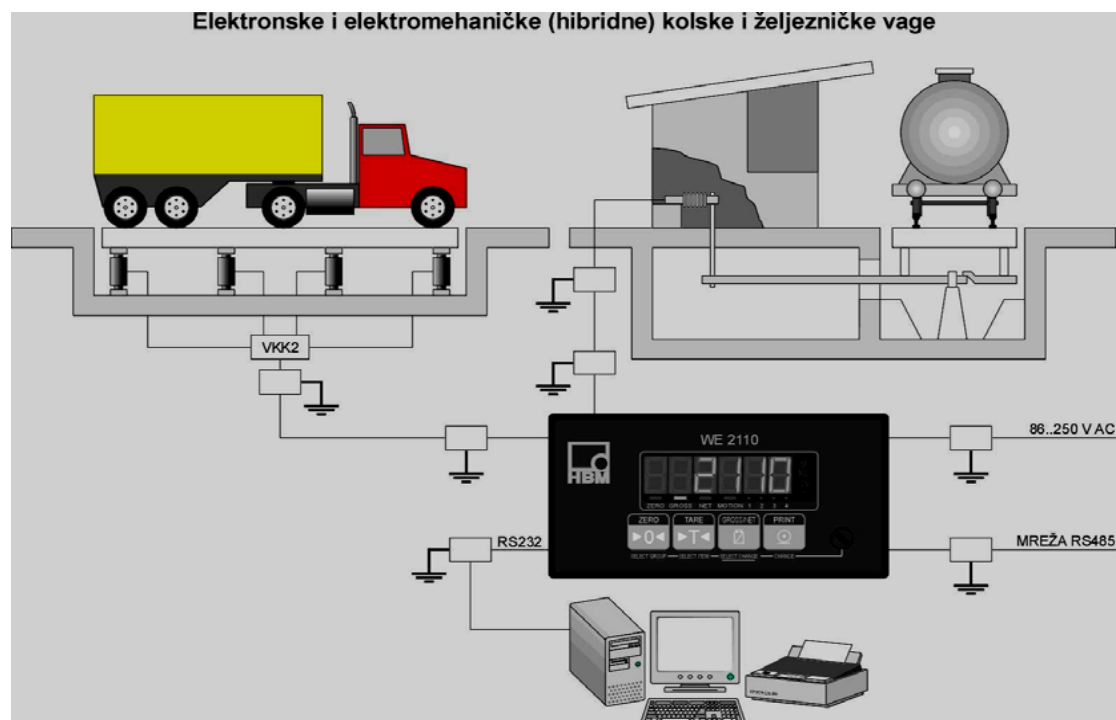
III USLOV: Najmanja vrednost podeljka $v_{\min}$

$$U_{\min} \leq e \frac{R}{\sqrt{N}} \quad U_{\min} \leq 20 \frac{1}{\sqrt{8}} = 7.07 \text{ kg}$$

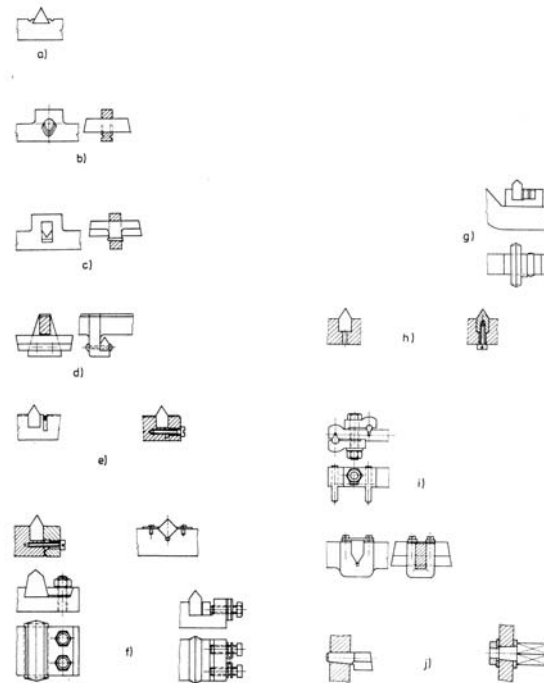
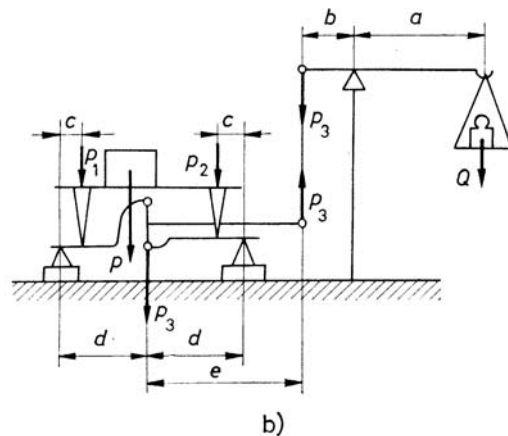
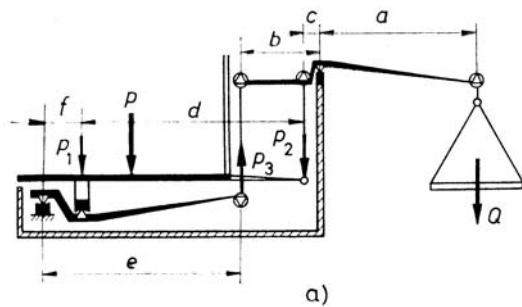
za C16AC3/30T $U_{\min} = 0.01\% = 3 \text{ kg}$

Pretvarač C16 AC3/30 T zadovoljava sve uslove!

- Mehanička konstrukcija
- Merne ćelije
- Merno - pojačivačka elektronika
- Upravljanje
- Softver

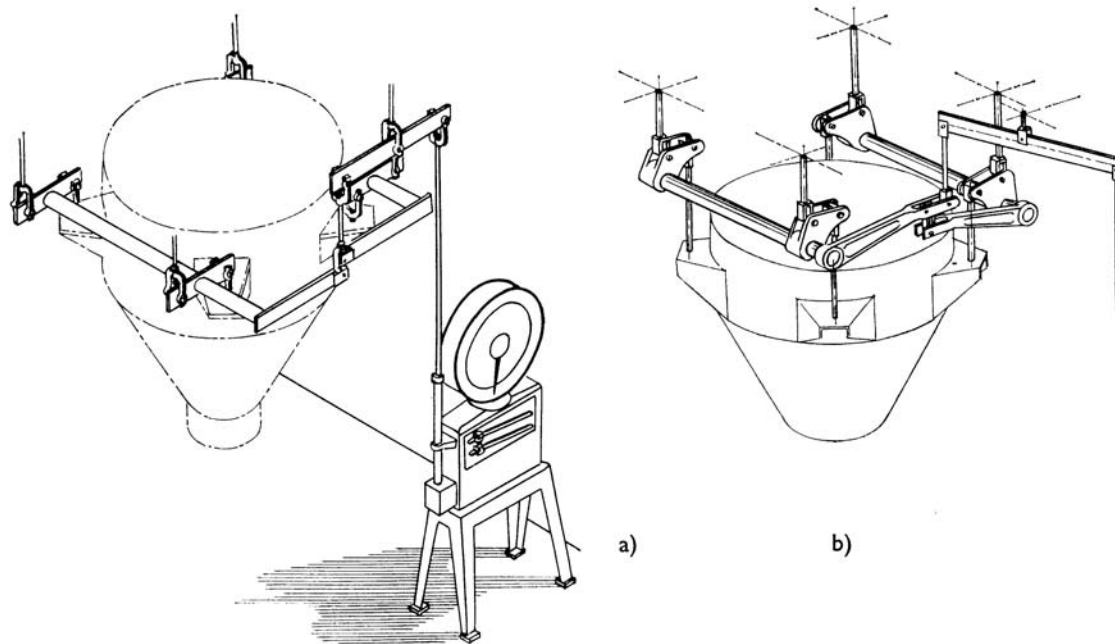

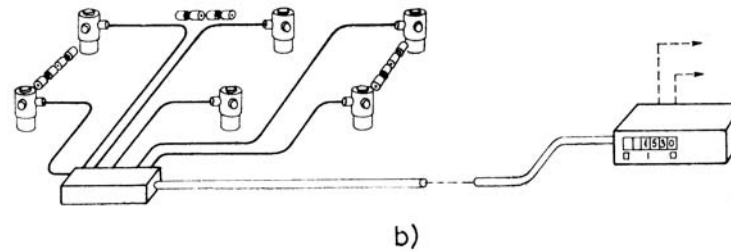
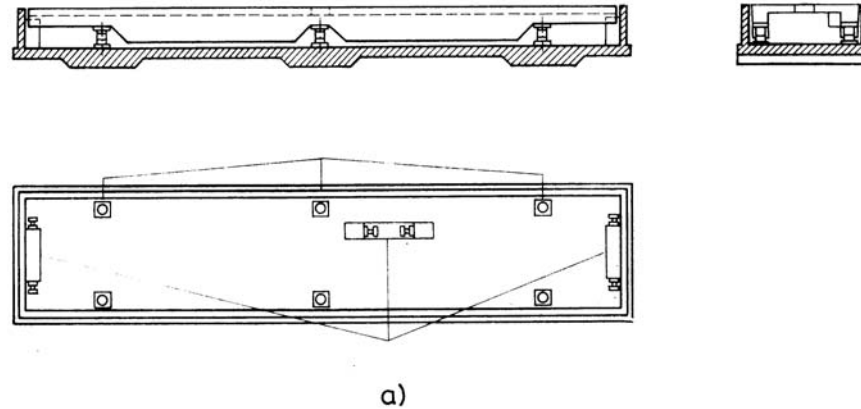
Uvodjenje sile

KONSTRUKCIJA VAGE

Hibridna vaga (mehanika + elektronika)

TEME KOJE SLEDE:

- 1. Metrološki uslovi...*
- 2. Mehanički aspekti mernih ćelija....*
- 3. Električni aspekti mernih ćelija....*
- 4. Elektronika za vage...*
- 5. Specijalna rešenja u vagarstvu...*

hvala...

... na pažnji

Hottinger Baldwin Messtechnik GmbH
Im Tiefen See 45
D-64293 Darmstadt

www.hbm.com

Dr . Ličen Hotimir

TRCpro

PETROVARADIN

trcpro@neobee.net

measurement with confidence